75 Jaar Kamer van Koophandel Aruba

'Werken aan de weerbaarheid

Tegenwoordig huist de Kamer van Koophandel in een eigen gebouw aan de Irausquinboulevard.

Oneerlijke concurrentie, inspraak van handelaren bij wetten en regels die op hen van toepassing zijn, de druk van de invoerrechten. Zomaar enkele onderwerpen waar de Kamer van Koophandel zich mee bezighoudt. Bij de oprichting van de Kamer Aruba, 75 jaar geleden, speelden deze onderwerpen ook al een rol.

Door Marjanne Havelaar

Betekent dit dat de Kamer niets heeft bereikt in al die jaren? "Nee, integendeel", stelt Lorraine de Souza, directeur van de jarige organisatie. "De oude grieven bestaan nog steeds, maar dat komt, omdat de eisen die aan de handel worden gesteld in de loop van de jaren steeds hoger zijn geworden. De Kamer blijft betrokken bij de ontwikkelingen."

Het verhaal van de Kamer van Koophandel (KvK) begint eigenlijk al jaren voor de feitelijke oprichting. In 1924 vestigt de Lago Oil Company zich in San Nicolas. Vijf jaar later volgt de Arend-raffinaderij in Oranjestad. De komst van de olie-industrie brengt een enorme toename van welvaart, werkgelegenheid en handel. Een tekort aan lokale arbeiders leidt tot de komst van immigranten. Er komen duizenden migranten naar Aruba, afkomstig uit het Caribisch gebied, Europa, China en Zuid-Amerika. Zij vinden werk in de olie-industrie, de bouw, de overheid en de handel. San Nicolas wordt de grootste en belangrijkste stad van Aruba. Oranjestad wordt steeds meer het bestuurscentrum. Migratie en industrie hebben grote invloed op het traditionele leven in de districten. Oude bestaansmiddelen als landbouw en aloëteelt worden verdrongen. Amerikaanse werknemers van de Lago wonen in The Colony.
Uit alle districten van Aruba rijden Lago-arbeiders met busjes naar de raffinaderij.
Libanese handelaren, Poolse joden en later Chinezen en Portugezen gaan de concurrentie aan met de oude Arubaanse handelsfamilies uit de stad.

Terwijl de handel steeds levendiger wordt, blijft de ontwikkeling van de infrastructuur op Aruba achter. Handelaren klagen over het ontbreken van een goede wegverbinding tussen Oranjestand en San Nicolas. Zelfs tussen het handelscentrum Oranjestad en de industriestad San Nicolas loopt geen fatsoenlijke weg. Auto's moeten over een zandweg en door de Franse Pas.
Lago en Arend vinden de prijzen voor het levensonderhoud op Aruba te hoog. Zij vrezen voor looneisen van de kant van hun werknemers. Daarom richten zij bedrijfswinkels voor hun werknemers op, de zogenaamde commissariaten. In de praktijk doen veel meer mensen er hun boodschappen. De handelaren lopen zo inkomsten mis. Om de belangen van de lokale handel te beschermen wordt de Kamer van Koophandel opgericht. Het initiatief daartoe wordt in 1929 genomen. Op 8 september 1930 wordt het besluit tot oprichting van de Kamer van Koophandel van kracht. De Kamer is echter verre van democratisch, alleen de rijke handelaren hebben stemrecht.

De laatste decennia zeer bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid

OVERLEG
Het overleg met allerlei partijen in het handelsconflict gaat van start en partijen beloven over en weer dat zij rekening met elkaar zullen houden. De commissariaten zullen alleen eerste levensbehoeften verkopen en de handelaren zullen zorgen voor voldoende voorraad en redelijke prijzen. Men houdt zich echter niet aan de afspraken en de situatie wordt er niet beter op.
In 1932 klaagt de krant *Aruba Grafico* dat zelfs hoge ambtenaren inkopen doen bij de bedrijfswinkels. Als gouverneur Van Slobbe Aruba in 1934 bezoekt krijgt hij een rapport over de bedrijfswinkels. De KvK klaagt dat kapitein Rodgers zijn dure Buick uit New York invoerde via de Lago. Zo kunnen de Arubaanse handelaren niets verdienen. De Kamer wil dat de Lago alleen goederen verkoopt die gekoeld naar Aruba komen.
De Arubaanse handelaren hebben ook last van buitenlandse handelaren. Straatventers en kleine winkeltjes aan huis vormen samen 'de informele sector' in de economie. Als staatventer doen zij hun goederen van de hand voor lage prijzen. Daarna verlaten zij Aruba, zonder belasting te betalen. Arubaanse handelaren kunnen hiertegen niet concurreren
Zelfs schoolmeester Henri E. Lampe klaagt in 1932 over deze handelslieden:
'Goed gezien doen deze handelaars dubbel kwaad: ten eerste, zijn ze een grote stoornis in den weg van den eerlijken koopman, en tweedens: bedotten zij het publiek op schromelijke wijze. Een algemeen opruiming van deze ongewenschte en verderfelijke elementen is, in het algemeen belang van het eiland, hoogst aan te bevelen.'
(Citaat uit H.E. Lampe, 'Aruba: Voorheen en Thans')

In 1937 wordt daarom een vestigingsverordening voor buitenlandse handelaren van kracht.

STIL
De KvK is afhankelijk van vrijwilligerswerk en heeft weinig invloed. Na enige jaren komen de activiteiten van de Kamer stil te liggen. In 1944 wordt de Kamer nieuw leven ingeblazen en gaat deze het handelsregister bijhouden. Veel bedrijven geven veranderingen in hun bedrijf echter niet door.

Een groter probleem was het gebruik van stromannen door buitenlandse handelaren. Sinds 1946 mocht niet ieder bedrijf zich zomaar vestigen op Aruba. Daarom zetten buitenlandse handelaren hun onderneming op naam van een Arubaan of Nederlander, een zogenaamde stroman. Als er wat fout ging was deze persoon verantwoordelijk. De Kamer protesteerde hiertegen, maar er werden geen maatregelen getroffen.